

**Gemeente
Haarlem**

Nota Reserves en Voorzieningen

2021-2025

10 november 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Begrippenkader en wettelijke spelregels	6
2.1	Reserves	6
2.1.1	De functies van reserves	6
2.1.2	Wettelijke regels voor bestemmingsreserves	7
2.2	Voorzieningen	8
2.2.1	Verplichte vorming voorziening	8
2.2.2	Niet verplichte vorming voorziening	9
2.2.3	Wettelijke regels voor voorzieningen	9
2.3	Reserves versus voorzieningen (samengevat)	10
3.	Beleid gemeente Haarlem	11
3.1	Hoofdpijnen beleid	11
3.1.1	Spelregels	11
3.2	Relatie algemene reserve en weerstandsvermogen	12
3.3	Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen	13
4.	Overzicht bestemmingsreserves	15
4.1	Bestemmingsreserves met een bestedingsfunctie	15
4.1.1	Reserve Bodemprogramma	15
4.1.2	Reserve Wonen	16
4.1.3	Reserve Participatie en Leefbaarheid (voorheen Stedelijke Vernieuwing)	16
4.1.4	Reserve Leefomgeving	17
4.1.5	Reserve Beheer en onderhoud openbare ruimte	18
4.1.6	Reserve Rekenkamercommissie	19
4.1.7	Reserve Social return on investment (SROI)	19
4.1.8	Reserve Minimagelden	20
4.1.9	Reserve Waterbergingen	20
4.1.10	Reserve kunstaankopen.	21
4.1.11	Reserve Energiebesparing	22
4.1.12	Reserve Risico coronacrisis	23

4.1.13	Reserve Groei van de stad	23
4.1.14	Reserve Ongedeelde stad	24
4.1.15	Reserve Bovenwijkse netwerkvoorzieningen	24
4.2	Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie	25
4.2.1	Reserve Budgetoverheveling	25
4.2.2	Reserve Duurzame sportvoorzieningen	26
4.2.3	Reserve Baggeren	26
4.2.4	Reserve Steunmaatregelen corona	27
4.3	Bestemmingsreserves met een bufferfunctie	28
4.3.1	Reserve Vastgoed	28
4.3.2	Reserve Kapitaallasten activa met een maatschappelijk nut	29
4.3.3	Reserves voor Regiotaken	29
4.3.4	Reserve Opvang, Wonen en Herstel	31
4.3.5	Reserve Grondexploitaties	32
4.4	Bestemmingsreserves met een financieringsfunctie	33
4.4.1	Reserve schuldbeheersing	33

5. **Overzicht voorzieningen** **34**

5.1	Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	34
5.1.1	Achterstallig onderhoud Vastgoed	34
5.1.2	Liquidatie Land in Zicht	34
5.1.3	Grafleges	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.1.4	Parkstad – VvE Schalwijk	34
5.1.5	Wethouderspensioen	34
5.1.6	Wachtgeld en boventalligen	34
5.1.7	Wachtgeld wethouders	35
5.2	Voorzieningen niet bestede middelen van derden	35
5.2.1	Afkoopsommen Leerplein / RBL	35
5.2.2	Monitoring Rookmakerterrein	35
5.2.3	Fietsknooppunt	35
5.2.4	Grafleges	35
5.2.5	Waterbergingen	35
5.2.6	Tariefsegalisatie riolering	35
5.2.7	GR Regionale bereikbaarheid Zuid-Kennemerland	35
5.2.8	Bijdragen derden openbare ruimte Schalkwijk Middengebied	35
5.3	Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	36
5.3.1	Parkstad – VvE Schalkwijk	36

6. Op te heffen bestemmingsreserves

36

7. Overzicht van reserves die de afgelopen jaren zijn opgeheven

Fout!
Bladwijzer niet gedefinieerd.

1. Inleiding

Voor u ligt de geactualiseerde Nota Reserves en voorzieningen 2021 - 2025. De voorgaande nota reserves en voorzieningen is van 2016. Periodiek wordt de nota geactualiseerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan hetgeen in de financiële verordening is geregeld:

Artikel 10 Reserves en voorzieningen, lid 2: “Het college biedt de raad periodiek een nota Reserves aan. De raad stelt de nota vast. De nota behandelt de vorming en besteding van de reserves en verwerking van rente over de reserves”.

De nota dient een tweeledig doel:

- Het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen op een rij zetten en waar nodig herijken;
- Beschrijven en overzicht bieden van alle bestaande reserves en waar nodig een voorstel doen voor instellen, opheffen of aanpassen ervan.

Per saldo is het aantal met deze nota voorgestelde aanpassingen beperkt. De spelregels die gelden voor reserves en voorzieningen vloeien voort uit de landelijke regels die zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ten opzichte van de vorige nota zijn er op dit punt nauwelijks beleidsaanpassingen geweest. Het aantal wijzigingsvoorstellen voor bestaande reserves is ook beperkt. Alle belangrijke wijzigingen met betrekking tot reserves (instellen, opheffen of wijziging) worden in de reguliere P&C documenten als besluit voorgelegd. Dat maakt dat het niet nodig is om nu veel voorstellen te doen. Het accent ligt derhalve op een actuele en transparante weergave van de bestaande gemeentelijke reserves. Dat geldt zowel voor wat betreft de te hanteren spelregels als ook voor wat betreft specifieke reserves.

De opbouw van de nota is als volgt:

- In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste begrippen en landelijke spelregels met betrekking tot reserves en voorzieningen omschreven;
- De specifiek voor Haarlem geldende beleidsuitgangspunten voor de reserves en voorzieningen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3; De hoofdstukken 2 en 3 vormen het kader dat de komende jaren wordt gehanteerd voor reserves en voorzieningen.
- Hoofdstuk 4 en 5 van deze nota bevatten een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen. Juist omdat dit per definitie een momentopname is, behoort deze informatie niet tot het beleidskader. De diverse reserves worden in dit hoofdstuk uitgebreid toegelicht op onder meer doel, besteding, maximale omvang en duur. In het overzicht zijn de standen opgenomen per 31 december 2020. Omdat er bij voorzieningen geen keuzemogelijkheid is, blijft een beschrijving per voorziening achterwege.
- In hoofdstuk 6 worden voorstellen gedaan voor het opheffen van reserves bij deze nota.
- Tenslotte wordt in hoofdstuk 7 een overzicht gegeven van de reserves waarvan wordt voorgesteld om deze in te stellen bij deze nota.

2. Begrippenkader en wettelijke spelregels

In dit hoofdstuk worden de definities en kenmerken van de reserves en voorzieningen nader beschreven. De verslaggevingsvoorschriften en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), vormen hiervoor de basis. Ten opzichte van de vorige nota uit 2016 zijn er geen inhoudelijke wijzigingen. Hier en daar is de toelichting in deze paragraaf verduidelijkt.

2.1 Reserves

De reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij te besteden zijn.

In artikel 43, lid 1 van het BBV worden de reserves onderscheiden naar:

- a) de algemene reserve;
- b) de bestemmingsreserves

De algemene reserve heeft een permanent karakter en vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De algemene reserve functioneert als buffer voor financiële tegenvallers en onvoorziene risico's.

In artikel 43, lid 2 van het BBV wordt een bestemmingsreserve gedefinieerd als een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is te besteden aan het doel waarvoor deze door de raad is ingesteld. De bestemming kan door de raad worden aangepast.

2.1.1 De functies van reserves

Bij de reserves zijn de volgende functies te onderscheiden:

Bufferfunctie

De algemene reserves hebben een bufferfunctie en dienen om bepaalde (onvoorziene) risico's en exploitatietekorten op te kunnen vangen. Verder worden schommelingen in de exploitatie geabsorbeerd: tekorten en overschotten in de exploitatie komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Hierdoor is het mogelijk noodzakelijke aanpassingsprocessen geleidelijk en dus niet schoksgewijs te laten verlopen en onverwachte tegenvallers op te vangen. Reserves met een bufferfunctie maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Het aanspreken van de algemene reserve verlaagt de weerstandscapaciteit.

Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worden vermeden. Zo ook kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht door middel van een egalisatiereserve worden opgevangen.

Financieringsfunctie

Reserves kunnen worden gebruikt als eigen financieringsmiddel, omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van de gemeente. Binnen de gemeente kan het vermogen worden aangewend als intern financieringsmiddel. Door reserves in te zetten kan het beroep op overige financieringsbronnen (van derden) worden beperkt.

Bestedingsfunctie

De gemeente kan besluiten te sparen voor toekomstige uitgaven. Een reserve kan daarbij worden ingezet om incidentele uitgaven te doen.

2.1.2 Wettelijke regels voor bestemmingsreserves

De belangrijkste regels voor het omgaan met reserves en voorzieningen zijn al door de wetgever bepaald door het vaststellen van het BBV. De wetgever heeft bijvoorbeeld bepaald dat bestemmingsreserves niet negatief mogen zijn. Immers: negatieve bestemmingsreserves passen per definitie niet bij de aard en de beoogde betekenis van reserves: een 'spaarpot'. Substantiële negatieve reserves vertroebelen bovendien het inzicht in de financiële positie. Deze reserves worden gevormd om binnen een bepaalde tijd een bepaald beleidsdoel te realiseren of voor egalisatie van ongewenste schommelingen van baten en lasten in een afgebakend deel van de begroting.

Het instellen, opheffen en doteren/onttrekken valt onder het budgetrecht van de raad. Dat krijgt concreet gestalte door de volgende werkafspraken waardoor de raad grip houdt:

Mutaties bestemmingsreserves

Een belangrijke wettelijke regel is dat stortingen en onttrekkingen aan reserves alleen zijn toegestaan wanneer deze zijn gedekt door een vóór 31 december van het verslagjaar genomen raadsbesluit dan wel wanneer door de raad een principebesluit is genomen om bepaalde (toekomstige) baten en/of lasten te muteren in een bepaalde reserve. Indien hier niet aan is voldaan is er sprake van een financiële onrechtmatigheid.

Voor alle stortingen en onttrekkingen is een voor 31 december van het verslagjaar genomen raadsbesluit nodig. Dit kan expliciet bij resultaatbestemming in het kader van de jaarrekening, maar ook vooraf bij de vaststelling van de begroting. Ook kan een afzonderlijk raadsbesluit genomen worden over een storting of onttrekking aan een reserve. In de jaarrekening kunnen toevoegingen en onttrekkingen worden verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting(swijzigingen) door de raad is geaccordeerd voor de specifieke bestemmingsreserve. Een uitzondering hierop vormen de raads(principe)besluiten waarbij geregeld is dat saldi altijd ten gunste of laste van een specifieke bestemmingsreserve komen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de werkwijze bij reserves waarbij Haarlem een regiofunctie vervult en waarbij ontvangen middelen voor de regio zijn.

Wijzigen doel of bestemming

Het principe van een bestemmingsreserve is, dat de gemeenteraad ten allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een raadsbesluit nodig.

Instellen/ opheffen bestemmingsreserve

Reserves worden ingesteld door de raad.

Wanneer het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven. De vrijkomende middelen worden ten gunste van de algemene reserve gebracht of ten gunste van de exploitatie.

Informatie over reserves

Het BBV eist dat per reserve jaarlijks in een overzicht inzicht wordt geboden in het verloop (stand begin jaar, toevoegingen/onttrekkingen en stand eind jaar). In de Haarlemse Programmabegroting en de Jaarrekening is een dergelijk overzicht standaard opgenomen.

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag (verplichte bestedingsrichting). Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. De uitgave zal in de toekomst plaatsvinden maar hangt dus wel samen met de periode voorafgaande aan de balansdatum.

2.2.1 Verplichte vorming voorziening

Er is een aantal gevallen sprake van een **verplichte vorming** van een voorziening in een jaar (in ieder geval per balansdatum dus per einde van het jaar):

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (artikel 44 lid 1a en 1b BBV);
2. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35 eerste lid, onder b. (artikel 44 lid 1d BBV);
3. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming is gebonden (artikel 44 lid 2 BBV).

Bij 1. gaat het om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden, zoals juridische claims in afwachting van een uitspraak van de rechter (artikel 44 lid 1a BBV), of om voorzieningen die een (beste) schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen of reorganisaties (artikel 44 lid 1b BBV).

Bij 2. betreft het overschotten die zijn gerealiseerd op de exploitatie van bijvoorbeeld riolering of afvalstoffenheffing die het gevolg zijn van achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing (rioolheffing, afvalstoffenheffing) van de burger is geheven. Dergelijke overschotten kunnen niet ten gunste van de exploitatie c.q. algemene middelen worden gebracht, omdat dit geld is van de belastingbetaler wat de gemeente in de toekomst nog moet besteden aan vervangingsinvesteringen riolering. Deze bedragen moeten verplicht in de voorziening worden opgenomen. Op het moment dat de vervangingsinvestering daadwerkelijk wordt gedaan, moet het bedrag wat daarvoor is opgenomen in de voorziening (spaarcomponent vervangingsinvestering) in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag aan investeringen met een economisch nut.

In Haarlem wordt geen gebruik gemaakt van dergelijke voorzieningen.

Bij 3. betreft het bijvoorbeeld schenkingen van derden met een specifieke bestedingsverplichting, de van derden (niet-overheidslichamen) verkregen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren en de tariefegalisatie inzake heffingen van tarieven van derden met een restitutieplicht.

Het is niet toegestaan om voorzieningen te vormen voor:

- De gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan met de gemeentelijke bedrijfsvoering in het huidige jaar;
- Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume (denk aan vakantiegeld van de medewerkers).

2.2.2 Niet verplichte vorming voorziening

Verder is er nog sprake van een **niet verplichte**, dus facultatieve, voorziening. Dit betreft de voorziening ter egalisatie van kosten (artikel 44 lid 1c BBV).

Aan het vormen van deze voorziening zijn twee eisen gesteld, te weten:

1. er moet sprake zijn van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar ;
2. de voorziening moet strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het gaat bij de laatste categorie over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet ‘onderuit’ kan. Hierbij valt met name te denken aan het cyclisch (terugkerend) onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, waterwegen, riolering en gebouwen. Het vormen van een voorziening is in dit geval niet verplicht; er kan ook voor gekozen worden de ongelijkmatig gespreide lasten in de komende begrotingsjaren voor de te verwachten bedragen in de meerjarenraming op te nemen.

Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd en financieel te zijn getoetst. De commissie BBV doet de aanbeveling om tenminste éénmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door de raad te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, is het vormen van een voorziening groot onderhoud dus niet toegestaan, maar kunnen de kosten van groot onderhoud wel door vrijval via resultaatbestemming vanuit een (daartoe gevormde) bestemmingsreserve worden gedekt. Overigens is in Haarlem de situatie dat voor egalisatie van de lasten van beheer en onderhoud een bestemmingsreserve wordt aangehouden. Meer specifieke informatie over deze bestemmingsreserve is terug te vinden in paragraaf 4.1.5. De Haarlemse nota visie en strategie beheer en onderhoud dateert uit 2018.

2.2.3 Wettelijke regels voor voorzieningen

Ook voor voorzieningen geldt dat de regels zijn vastgelegd in het BBV.

Instellen voorziening

De hoogte van de voorziening heeft conform de wettelijke spelregels een directe relatie met het risico en/of met de toekomstige verplichting. Bij de voorzieningen dient het niveau in overeenstemming te zijn met het doel waarvoor ze zijn gevormd. Omdat voorzieningen een verplichtend karakter hebben, heeft de raad niets te kiezen (allocatiefunctie) bij het al dan niet instellen. Formeel dient de raad de betreffende lasten echter wel te autoriseren. Daarvoor gelden de normale budgetregels. Als het geautoriseerde lastenbedrag van het programma (in Haarlem is beleidsveldniveau van toepassing) lopende het jaar wordt overschreden door een ontoereikende omvang van een voorziening, is daarvoor een door de raad vast te stellen begrotingswijziging nodig. Als het lastenbedrag van het programma niet wordt overschreden omdat er meevallers zijn op andere onderdelen van het programma, is er geen begrotingswijziging nodig tenzij er sprake is van een belangrijke beleidswijziging die politiek gevoelig wordt geacht.

Schattingmethoden vormen voorziening

Het kan lastig zijn om precies te bepalen hoe hoog een voorziening moet zijn: het schattingselement speelt bij voorzieningen in het bijzonder een rol omdat deze naar hun aard een groot onzekerheidselement kennen. De best mogelijke schatting wordt gebruikt bij het vormen van de voorziening. Het kan zijn dat er meerdere schattingen mogelijk zijn. Als geen meest waarschijnlijke variant kan worden aangegeven, maar slechts een reeks van mogelijke uitkomsten dan wordt de voorziening gesteld op het gemiddelde van de reeks van mogelijke uitkomsten. Als iets echt niet in te schatten is dan kan ook geen voorziening worden gevormd. Dan past vermelding als niet in de balans opgenomen verplichting.

Mutaties voorzieningen

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Als blijkt dat het noodzakelijk niveau anders wordt, wordt de omvang van de voorziening daarop afgestemd. Andere onttrekkingen dan voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld, zijn niet toegestaan.

Toevoegingen (stortingen) aan voorzieningen of het vormen van een nieuwe voorziening worden, conform de vastgestelde (meerjaren-)begroting als last bij de producten c.q. programma's opgenomen en door vaststelling van de programma's geautoriseerd.

Omdat voorzieningen zijn gevormd om onder meer toekomstige verplichtingen te kunnen waarborgen, is het van belang periodiek te beoordelen of het niveau van de voorziening op termijn de gewenste dekking zal bieden. Middels interne controle worden voorzieningen getoetst aan de vastgestelde criteria en beoordeeld op hun omvang. Ze moeten dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Opheffen voorziening

Een voorziening wordt opgeheven als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggefallen. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform BBV, is voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een op te heffen voorziening komt ten gunste van de exploitatie (algemene middelen).

Informatie over voorzieningen

Het verloop van een voorziening wordt – net als bij de reserves - beschreven in de begroting en de jaarstukken.

2.3 Reserves versus voorzieningen (samengevat)

Het verschil tussen een reserve en een voorziening kan als volgt kort schematisch worden aangegeven:

	Reserve	Voorziening
Vorming	bestemming van het resultaat (kan-bepaling)	verplicht door het nemen een last (zal-bepaling)
Besteding	vrij (raadsbesluit)	verplicht
Balanspositie	eigen vermogen	vreemd vermogen

3. Beleid gemeente Haarlem

In totaal is er ruim € 152 miljoen in reserves vastgelegd, dat is ruim € 80 miljoen meer dan bij de vorige nota reserves en voorzieningen in 2016. In schema:

bedragen x 1 mln.	Stand ultimo 2020
Algemene Reserve	30,6
Bestemmingsreserves	121,6
Totaal	152,2

Het aantal reserves is sinds het uitbrengen van de vorige nota reserves en voorzieningen gestegen van 17 in 2016 naar 27 nu.

In dit hoofdstuk worden allereerst de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Haarlem. Vervolgens wordt de relatie tussen de algemene reserve en het weerstandsvermogen uiteengezet. Tenslotte wordt beschreven hoe omgegaan wordt met het toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen.

Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vormt geen op zichzelf staand beleid maar sluit aan op de financiële verordening (ex artikel 212 van de Gemeentewet) en maakt onderdeel uit van het algemeen financieel beleid van de gemeente.

3.1 Hoofdpijnen beleid

De algemene beleidsdoelen met betrekking tot reserves zijn:

- *Transparantie*: door goed inzicht in de reserves en voorzieningen wordt de vrije beleidsruimte beter zichtbaar. Door te streven naar een minimaal aantal reserves, waar nodig voorzien van een plafond, worden zo min mogelijk middelen in hun besteding geblokkeerd. Er blijven meer middelen breed inzetbaar.
- *Grip*: de spelregels zijn erop toegesneden het budgetrecht van de raad maximaal tot zijn recht te laten komen. Dat betekent dat de gemeenteraad bepaalt hoe reserves worden ingezet. Zoals gebruikelijk is uitgangspunt dat mutaties (bijvoorbeeld als een reserve dient te vervallen) worden gerapporteerd en toegelicht aan de raad bij een P&C product.

3.1.1 Spelregels

De spelregels voor reserves zijn als volgt:

- Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve wordt minimaal aangegeven: a. het specifieke doel van de reserve, b. de voeding van de reserve, c. de bestedingsraming en grondslag (bv meerjarenplan), d. de maximale omvang van de reserve e. de (maximale) looptijd van de reserve.
- Het instellen en opheffen van reserves is aan de raad voorbehouden (conform BBV);
- Bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves;

- Een bestemmingsreserve blijft alleen bestaan als het nut en de noodzaak onomstotelijk vast staan. Als dat niet zo is volgt opheffing en wordt het saldo toegevoegd aan de algemene reserve;
- De algemene reserve dient primair als buffer voor risico's en ter egalisatie van rekeninguitkomsten. Afzonderlijke risicoreserves voor deelactiviteiten worden zoveel mogelijk vermeden tenzij de raad expliciet anders besluit ;
- Voor bestemmingsreserves die zijn gevormd om lasten over de jaren heen te egaliseren, is het vanuit het oogpunt van risicobeheersing en inzicht in de financiële positie van belang dat er beheerplannen up to date blijven. Wat up to date concreet inhoudt, kan per beheerplan verschillen. Als minimumnorm geldt eens in de vijf jaar integraal actualiseren en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Kleinere bijstellingen op de plannen verlopen dan via de P&C documenten.
- Bestemmingsreserves hebben een minimale omvang van € 100.000 (indien de omvang van een in stellen bestemmingsreserve kleiner is dan € 100.000 dan opnemen in de exploitatiebegroting, er geldt een hardheidsclausule);
- De raad wordt geïnformeerd over het verloop van de grotere, beleidsrelevante bestemmingsreserves. Het gaat dan over informatie over begin- en eindstand en tussenliggende mutaties en een toelichting daarop (conform BBV).

3.2 Relatie algemene reserve en weerstandsvermogen

Het doel van het hebben van weerstandsvermogen is dat er een buffer aanwezig is om de financiële tegenvallers op te vangen zodra risico's werkelijkheid worden. Kortom: weerstandsvermogen is het vermogen om risico's af te dekken. Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd:

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - a. de weerstandscapaciteit, zijn de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
 - b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Voor de gemeente Haarlem bestaat de beschikbare weerstandscapaciteit uit de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. De stille reserve¹ en de onbenutte belastingcapaciteit² tellen niet mee. Daarvoor geldt dat hieruit niet op korte termijn substantiële bedragen kunnen worden vrijgespeeld. Tenslotte geldt dat ook de bestemmingsreserves in Haarlem niet worden meegeteld. De raad heeft daarvoor immers een bestemming bepaald en ook voor deze middelen geldt daardoor dat deze niet zo vrijgespeeld kunnen worden. Formeel kan dit wel want het staat de raad

¹ Stille reserve: reserves waarvan omvang en bestaan niet uit de balans blijken. Voorbeeld: de financiële waarde die het stadhuis vertegenwoordigt .

² Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit wanneer het gemeentelijke OZB-tarief lager is dan de maximumtarieven zoals opgenomen in de gemeentewet en/of wanneer de gemeentelijke tarieven niet kostendekkend zijn.

vrij de bestemming te wijzigen maar het is natuurlijk niet de bedoeling. Haarlem hanteert hiermee een meer conservatieve berekeningsmethodiek dan andere gemeenten. Bij het vaststellen van de nota risicomangement in 2015 is deze werkwijze opnieuw vastgelegd. Het niet meetellen van de bestemmingsreserves heeft wel als effect dat de vergelijkbaarheid op het punt van weerstandsvermogen met andere gemeenten afneemt (nieuw BBV criterium) of op z'n minst minder eenvoudig wordt.

De algemene reserve is het vermogen dat als echt vrij beschikbare achtervang kan worden ingezet.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt periodiek met behulp van een risicosimulatie bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit en vormt het weerstandsvermogen.

In schema:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio weerstandsvermogen}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt de volgende waarderingstabel gebruikt:

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

In de programmabegroting en jaarrekening wordt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ingegaan op de risico's en het weerstandsvermogen.

Als de algemene reserve onder de door de raad gedefinieerde ondergrens komt, zal het financieel beleid erop gericht zijn om door extra stortingen ten laste van de exploitatie de algemene reserve weer op peil te brengen. Het kan zijn dat het weerstandsvermogen - zowel op begrotings- als op realisatiebasis - boven de door de raad gedefinieerde bovengrens komt. Als dat één jaar gebeurt, is het voorstel niet meteen actie te nemen. Als echter de opvatting is dat de omvang van de algemene reserve niet meer in relatie staat tot de benodigde weerstandscapaciteit, is de vraag aan de orde of de algemene reserve kan worden afgeroomd bijvoorbeeld voor schuldenreductie. Als deze situatie zich voordoet, zal die bij de eerstvolgende kadernota aan de orde komen en kan de raad hierover kaderstellende uitspraken doen.

3.3 Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

Doordat de gemeente reserves heeft, hoeft er minder te worden geleend. Daardoor is de door de gemeente feitelijk aan derden (banken) te betalen rente lager dan in een situatie dat alle activa met leningen zouden moeten worden gefinancierd.

In verband hiermee kan over de eigen financieringsmiddelen "bespaarde" rente worden berekend. Het is dan vervolgens mogelijk om de bespaarde rente toe te voegen aan de reserves bijvoorbeeld om de koopkracht van de reserve in stand te houden.

Praktijk in Haarlem is dat er geen rente wordt toegerekend aan reserves. Er is geen reden om het beleid in Haarlem op dit punt te herzien. Wel toerekenen van rente aan reserves creëert een fictieve rentelast en leidt naar het oordeel van de commissie BBV tot het (onnodig) opblazen van de programmalasten en gaat daarmee ten koste van de eenvoud en transparantie.

De commissie BBV schrijft hierover het volgende:

Dit betekent dan ook dat rente niet automatisch wordt bijgeschreven op reserves, omdat op deze wijze dan een stilzwijgende vergroting van de reserve plaatsvindt, zonder dat getoetst wordt of dat wel nodig is. Hiervoor wordt een expliciet en gemotiveerd besluit verwacht...

Alhoewel in het BBV de mogelijkheid vooralsnog blijft bestaan om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) over het eigen vermogen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden, adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet (meer) toe te passen.

Kortom: als nut en noodzaak én noodzakelijke omvang van reserves periodiek integraal worden afgewogen, is er geen reden om rente toe te voegen aan reserves.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan (BBV art. 45). Voorzieningen dienen namelijk –zoals in hoofdstuk 2.2 aan de orde is geweest - naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's (niet groter of kleiner). Jaarlijks wordt bij de jaarrekening bij veel voorzieningen (bijvoorbeeld in verband met verwachte verliezen en risico's voor de grondexploitatie) de noodzakelijke hoogte van de voorziening geactualiseerd en indien nodig aangepast. In die situatie is de (rente)toevoeging feitelijk opgenomen (verdisconteerd) in de totale aanpassing van de voorziening. Wanneer voorzieningen tegen contante waarde in de balans van de gemeente worden gewaardeerd, zal jaarlijks een toevoeging aan de voorziening moeten plaatsvinden voor het percentage (disconteringsvoet) waartegen de voorziening contant is gemaakt. Deze (rente)toevoeging is een last voor de exploitatie. Deze (rente)last wordt in de begroting geraamd.

4. Overzicht bestemmingsreserves

4.1 Bestemmingsreserves met een bestedingsfunctie

4.1.1 Reserve Bodemprogramma

De reserve bodemprogramma wordt gevoed uit de decentralisatieuitkering Bodem en uit de jaarlijks mogelijk niet bestede middelen bestemd voor bodem uit de gemeentebegroting. De reserve wordt ingezet voor de werkzaamheden die zijn verwoord in het Bodemprogramma 2016-2020 dat met een jaar is verlengd (2021). Dit bodemprogramma - hetzelfde geldt voor het daarop volgende - geeft een onderbouwing voor de besteding van het geld dat beschikbaar is voor bodemsanering. De locaties en projecten die te maken hebben met bodemverontreiniging en het beheer van de bodem worden dus expliciet benoemd. Hierdoor heeft de raad grip op de inzet van de rijksmiddelen.

De gemeente Haarlem maakt in principe elke vijf jaar een nieuw bodemprogramma, omdat het Rijk voor vijf jaar budget beschikbaar stelt voor bodemonderzoek, sanering en nazorg. Voor 2021 is daar een uitzondering op gemaakt en is voor één jaar geld beschikbaar gesteld. Begin 2021 is het Bodemprogramma 2016-2020 daarom verlengd met een jaar: 2021. Als er meer duidelijk wordt over de financiering vanuit de Rijksoverheid kan een programma worden opgesteld voor de jaren na 2021. De stand van de reserve per 31-12-2020 bedroeg € 8,9 miljoen en is waarschijnlijk tot het eind van het jaar 2030 voldoende om de nu voorziene kosten te dekken. Nog niet duidelijk is hoe en hoeveel de financiering vanuit het Rijk voor 2022 en verder zal zijn. In de Meicirculaire 2021 is aangegeven dat het jaar 2021 een overbruggingsjaar is naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022 als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Bij afwijkingen wordt middels de P&C cyclus gerapporteerd over de voortgang van het bodemprogramma.

Naam van de reserve	Bodemprogramma
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Uitvoering door de raad vastgestelde bodemprogramma's
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Omgevingsbeleid
Voeding / dotatie	Algemene uitkering (doeluitkering bodem).
Besteding / onttrekking	Werkelijke uitgaven conform het geldende bodemprogramma 2016-2020 (2015/306730) verlengd voor 2021 (2020/1111358). De uitgaven voor bodemonderzoek worden geboekt op kostenplaats 675005 - Bodemsanering/onderzoek. Dit bedrag komt tot stand door het verschil tussen raming en realisatie te bepalen, zonder vanzelfsprekend rekening te houden met het beschikbare budget geboekt n.a.v. deze onttrekking (in de raming).
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 8.902.000
Maximale duur/ datum opheffen	Bij voldoende saldo conform raadsbesluit tot 2030. Begin 2021 is het Bodemprogramma 2016-2020 verlengd met een jaar: 2021. Als er meer duidelijk wordt over de financiering vanuit de Rijksoverheid kan een programma worden opgesteld voor de jaren na 2021. Nog niet duidelijk is hoe en hoeveel de financiering vanuit het Rijk voor 2022 en verder zal zijn. In de Meicirculaire 2021 is aangegeven dat het jaar 2021 een overbruggingsjaar is naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de

bodemopgaven vanaf 2022 als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Opheffen van deze reserve is voorlopig niet aan de orde.

Bijzonderheden

-

4.1.2 Reserve Wonen

De reserve Wonen wordt ingezet om de uitvoeringsagenda Haarlem 2021-2025 “Samen Doorbouwen aan een Duurzaam (t)huis” te realiseren. In deze uitvoeringsagenda zijn de kaders benoemd voor de besteding van de middelen die in de reserve zitten.

Naam van de reserve	Wonen
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Voor uitvoering van het vigerend programma Wonen ter uitvoering van de Woonvisie.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Economie, duurzaamheid, cultuur en wonen
Voeding / dotatie	Bestaand saldo, nu geen nieuwe toevoegingen voorzien
Besteding / onttrekking	De woonvisie en uitvoeringsagenda Haarlem 2021-2025 “Samen Doorbouwen aan een Duurzaam (t)huis” geeft het kader aan voor de besteding van de middelen tot maximaal het in de reserve beschikbare bedrag . De werkelijke bestedingen voor uitvoering van de woonvisie worden onttrokken. Het budget dat nog resteert in de reserve wordt in 2021 ingezet voor het uitvoeren van: opstellen stadsdeal ouderenhuisvesting, sociale energietransitie, regionale samenwerkingsagenda wonen (woonakkoord), ondersteuning woonfraude, onderzoek kwetsbare complexen en prestatieafspraken.
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 213.000
Maximale duur/ datum opheffen	N.v.t.
Bijzonderheden	-

4.1.3 Reserve Participatie en Leefbaarheid (voorheen Stedelijke Vernieuwing)

Bij de Kadernota 2018 is de reserve stedelijke vernieuwing verbreed en aangepast naar reserve participatie en leefbaarheid. De reden hiervoor is dat naast duurzaamheid ook participatie en leefbaarheid belangrijke ambities zijn. Door het doel van de reserve te verbreden kunnen ook activiteiten worden uitgevoerd die de participatie verbeteren en kan ruimte worden gegeven aan initiatieven uit de stad voor leefbaarheid.

Naam van de reserve	Participatie en Leefbaarheid (voorheen Stedelijke Vernieuwing)
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Egalisatie van de beschikbaar gestelde middelen in de exploitatie voor activiteiten die duurzaamheid, participatie en leefbaarheid bevorderen.
Functie	Egalisatiereserve
Budgethouder	Afdelingshoofd Programma en gebiedsmanagement
Voeding / dotatie	De voeding bestaat uit middelen van het activiteitenprogramma die gedurende het begrotingsjaar niet zijn besteed én eventuele opbrengsten die voortvloeien uit dit activiteiten programma. Voor het activiteitenprogramma is structureel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Vanaf 2022 is structureel € 500.000 beschikbaar. De jaarlijkse onder- en overschrijdingen ten opzichte van de begroting zullen bij de jaarrekening

	vanuit de exploitatie worden verrekend met de reserve. Dit is een principebesluit, hier is geen afzonderlijk raadsbesluit meer voor nodig.
Besteding / onttrekking	Het activiteitenprogramma is de basis voor de besteding van het jaarlijkse budget, deze bestedingen lopen niet via deze reserve, alleen bij een eventueel tekort zal onttrekking aan de reserve plaatsvinden. Hier is geen afzonderlijk raadsbesluit voor nodig. Gezien het meerjarige karakter van het activiteitenprogramma zal de bestemmingsreserve ook worden ingezet om voldoende budget beschikbaar te hebben voor activiteiten van grotere omvang, waarvan de uitvoering meerdere jaren vergt. Dit extra budget zal uit de reserve onttrokken worden. Voor dit soort onttrekkingen is een expliciet raadsbesluit noodzakelijk.
Maximale omvang	€ 2 miljoen, gelijk aan het totaal van twee jaarbudgetten.
Omvang 31-12-2020	€ 2.058.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	onbeperkt
Bijzonderheden	Monitoring vindt plaats via de P&C cyclus.

4.1.4 Reserve Leefomgeving

De reserve Leefomgeving is bedoeld voor kwaliteitsverbeteringen van de openbare ruimte in het kader van de stedelijke vernieuwing.

In het verleden is de reserve leefomgeving gevormd uit oude ISV-gelden en het afsluiten van de grondexploitaties transformatieprojecten. Er worden geen dotaties meer gedaan aan deze reserve met uitzondering van op grond van overeenkomsten ontvangen bedragen waar separate besluitvorming over nodig is.

Besteding vloeit voort uit projectovereenkomsten met corporaties en is afhankelijk van het tempo van uitvoering van woningbouw. Het saldo is zoals genoemd, nodig om, samen met de bijdrage van de corporaties, de openbare ruimte die bijdragen aan versterking van de leefomgeving, denk aan goede kwaliteit openbare ruimte, plaats voor ontmoeten en bewegen, te kunnen dekken.

Naam van de reserve	Reserve Leefomgeving
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Kwaliteitsverbeteringen van de openbare ruimte in het kader van de stedelijke vernieuwing.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Programma en gebiedsmanagement
Voeding / dotatie	In het verleden is de reserve leefomgeving gevormd uit oude ISV-gelden en het afsluiten van de grondexploitaties transformatieprojecten. Er worden geen dotaties meer gedaan aan deze reserve met uitzondering van op grond van overeenkomsten ontvangen bedragen waar separate besluitvorming over nodig is.
Besteding / onttrekking	Vloeit voort uit projectovereenkomsten met de corporaties en het tempo van uitvoering woningbouw. Het gaat om werkelijke bestedingen conform projectovereenkomsten met de corporaties en rekening houdend met het tempo van uitvoering woningbouw. In 2016 is een aanvullende samenwerkingsovereenkomst Delftwijk 2020 gesloten.
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 5.775.000
Maximale duur/ datum opheffen	N.v.t.
Bijzonderheden	In het verleden zijn veel uitgaven ten laste van deze reserve gekomen, sinds verplichte activering uitgaven maatschappelijk nut kan dit niet meer. De reserve kan nog wel worden ingezet ter dekking van investeringen wanneer moet het ingezette

bedrag wordt overgeheveld naar de reserve kapitaallasten maatschappelijke nut. Bestedingen vinden dus nu alleen nog plaats voor exploitatie-uitgaven van de transformatieprojecten. Eventuele toekomstige dotaties in de vorm van ontvangen bijdragen van projectontwikkelaars kunnen alleen plaatsvinden indien hier geen verplichtingen meer mee samen hangen.

4.1.5 Reserve Beheer en onderhoud openbare ruimte

Bij de Kadernota 2012 is besloten een reserve beheer en onderhoud openbare ruimte in te stellen. Kader daarbij is de door de raad vastgestelde visie en strategie beheer en onderhoud 2013-2022 (2012, BBV 012/398572) en de actualisatie daarvan in 2018 (BBV 2018/6828). Deze visiedocumenten geven inzicht in de kwaliteitsambitie van de gemeente voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte 2013 tot en met 2022.

In het visie- en strategiedocument zijn afwegingskaders vermeld op basis waarvan de jaarlijkse beheerplannen worden vastgesteld. Afgesproken is dat de visie elke vier jaar wordt geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Dat zal volgens planning in 2022 gebeuren.

Naam van de reserve	Beheer en Onderhoud openbare ruimte
Programma	5. Beheer en Onderhoud
Doel van de reserve	Doel van deze bestemmingsreserve is het opvangen van calamiteiten die samenhangen met groot onderhoud gedurende het jaar (inzet moet dan leiden tot minder groot onderhoud in een later jaar). Verder kan de reserve worden ingezet voor incidenteel (niet levensduur verlengend) groot onderhoud. Het gaat dan om het opvangen van periodieke uitschieters en jaren met een grote onderhoudsopgave met betrekking tot beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Tenslotte wordt deze reserve ook gebruikt bij budgetoverhevelingen bij jaargrensoverstijgende werkzaamheden groot onderhoud. Bij vertraging in het onderhoudsprogramma schuiven de werkzaamheden en het hiervoor benodigde budget door naar het volgende boekjaar. Bij versnelling van het onderhoudsprogramma wordt extra onttrokken aan de reserve. Voorstel is om hiervoor geen separaat raadsbesluit bij de jaarrekening voor te nemen maar dit in analogie met de reserve Participatie en Leefbaarheid deze werkwijze vast te stellen. Daarmee wordt vertraging van het onderhoudsprogramma voorkomen, immers het besluit van de jaarrekening is in juni, en dan wordt ook de administratieve inzet beperkt. Kader is de door de raad vastgestelde visie en strategie beheer en onderhoud 2013-2022 (2012/398572). N.b.: Eerder had deze reserve ook een egalisatiefunctie om pieken in vervanging van de openbare ruimte op te vangen. De wettelijke regels zijn echter aangepast waardoor activa met een maatschappelijk nut niet meer uit de exploitatie of een reserve mogen worden gedekt, maar via het Investeringsplan geactiveerd moeten worden. Daarom is deze functie komen te vervallen. Investerings die anders ten laste van deze reserve zouden zijn gebracht zijn in het Investeringsplan opgenomen wat betreft de meer nabije programmering.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Beheer en beleid openbare ruimte
Voeding / dotatie	Toevoegingen aan de reserve na 2021 zijn niet begroot.
Besteding / onttrekking	De visie en Strategie beheer en onderhoud 2013-2022 geeft de afwegingskaders op basis waarvan de jaarlijkse beheersplannen worden vastgesteld. Reden om de reserve daarvoor aan te houden is dat de onderhoudstoestand van de openbare ruimte momenteel onzekerheden kent omdat er nog nader onderzoek nodig is naar de beheersituatie en het onderhoud, vooral in 2024 en 2025. De bedragen die voor incidenteel groot onderhoud nodig zijn in die jaren zijn nu niet geraamd in de begroting. Het is raadzaam hiervoor nog wel ruimte te behouden in de reserve.

Maximale omvang	Bij de Programmabegroting 2021-2025 is besloten € 3.000.000 aan de reserve te onttrekken maar in de jaren 2022 en verder per saldo weer € 2.000.000 terug te storten.
Omvang 31-12-2020	€ 12.956.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	N.v.t.
Bijzonderheden	Afgesproken is dat de visie elke vier jaar wordt geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd.

4.1.6 Reserve Rekenkamercommissie

In 2007 is de reserve Rekenkamercommissie ingesteld. Volgens de spelregels is deze reserve qua omvang te klein om als aparte reserve in stand te houden. Opheffen acht de griffie niet gewenst want er moet een budget zijn voor onderzoek. Argument daarvoor is ook dat de griffie in de praktijk een aparte identiteit vormt wat de budgettaire speelruimte (bv mogelijkheid om kosten/tegenvallers elders binnen de begroting te dekken) verkleint.

Naam van de reserve	Rekenkamercommissie
Programma	6. Burger en Bestuur
Doel van de reserve	Middelen reserveren om een groot onderzoek te kunnen uitvoeren
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Griffie
Voeding / dotatie	N.v.t.
Besteding / onttrekking	Afhankelijk wanneer onderzoek wordt uitgevoerd.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 20.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	N.v.t.
Bijzonderheden	Sinds 2016 geen mutatie

4.1.7 Reserve Social return on investment (SROI)

In 2012 heeft de gemeenteraad besloten (ZW/BB/2012/224482) een SROI-reserve in te stellen ten behoeve van financiering van(kortdurende) opleidingen of jobcoaching voor mensen van de SROI doelgroep.

Naam van de reserve	Reserve Social return on investment (SROI)
Programma	3. Werk en inkomen
Doel van de reserve	Korte opleidingen, job-coaching of andere vormen van begeleiding te financieren voor mensen uit de SROI doelgroep . De SROI doelgroep bestaat uit: - Uitkeringsgerechtigden o.b.v. de Participatiewet; - Vroegtijdige schoolverlaters; - Leerlingen Beroeps Opleidende leerweg (BOL) en Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL); - Leerlingen Voortgezet Speciaal Onderwijs (Vso) en Praktijkonderwijs (Pro); - Werkzoekende niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers); - Uitkeringsgerechtigden volgens de WW, Wajong, WIA en WAO.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Werk en Inkomen
Voeding / dotatie	De reserve wordt gevuld door bijdragen van opdrachtnemers die niet aan hun SROI-verplichting voldoen. Indien de opdrachtnemer onvoldoende medewerking verleent

	en/of de verplichtingen vanuit de SROI- paragraaf niet naleeft, zal een inhouding naar waarde van de niet-gerealiseerde verplichting plaatsvinden (5% van de loonsom van de desbetreffende opdracht).
Besteding / onttrekking	-
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 0
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	Gekoppeld aan looptijd SROI afspraken in ASV en overeenkomsten.
Bijzonderheden	De SROI-boete was in 2016 opgeheven en is in 2020 weer ingevoerd. Er zijn tot nu toe geen boetes opgelegd. De reserve is tot nog toe niet gebruikt. Gezien het feit dat de huidige SROI-regels een boeteclausule bevatten, wordt de reserve behouden voor het geval dat een boete wordt opgelegd.

4.1.8 Reserve Minimagelden

Deze reserve dient om niet bestede middelen voor minima te reserveren en beschikbaar te houden voor deze doelgroep. Niet bestede gelden, bepaald als begroting versus realisatie, voor minima worden gedoteerd ter inzet op een later moment en eventuele tekorten worden aan deze reserve onttrokken.

Naam van de reserve	Reserve minimagelden
Programma	3. Werk en inkomen
Doel van de reserve	Reserveren van onderbesteding van minimagelden zodat deze middelen beschikbaar blijven voor dit beleidsveld
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Schulden minima en sociale recherche
Voeding / dotatie	Onderbesteding minimagelden
Besteding / onttrekking	Een eventueel tekort wordt onttrokken aan de reserve. In de praktijk passen we bij deze reserve een principebesluit toe. Namelijk dat het saldo aan het eind van het jaar 'afreken' met deze reserve. Hier is geen afzonderlijk raadsbesluit voor nodig.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 870.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	N.v.t.
Bijzonderheden	Relevante Kostenplaatsen: 663003 lijkbezorging 663005 minima 663006 bijz. Bijstand 663007 peuterspeelzalen 663010 sociale Basis 663669 minimabeleid reserves Verschillen begroting versus realisatie van doorbelaste lonen/inhuur/goederen rekenen niet af met de reserve.

4.1.9 Reserve Waterbergingen

Bij de Kadernota 2019 is de reserve waterberging ingesteld. Volgens de geldende regels dient de gemeente bij toename van verharding extra waterberging te realiseren. Als de toename van verharding niet binnen een programma/project gecompenseerd kan worden, dient de gemeente deze waterberging elders binnen Haarlem te compenseren. Door middel van de reservering, kan de gemeente kleine opgaves samenvoegen en zo een robuust watersysteem behouden.

Naam van de reserve	Waterbergingen
Programma	5. Beheer en onderhoud
Doel van de reserve	Reserveren van middelen om de verhouding verhard terrein versus oppervlaktewater in stand te houden. Vervolgens kunnen kleine opgaves worden samengevoegd om zo een robuust watersysteem te behouden.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Beheer en Beleid Openbare Ruimte
Voeding / dotatie	De Voeding / dotatie bestaat uit gemeentelijke middelen. Bij het instellen van deze reserve is besloten om de afkoop compenserende waterberging door toename verharding voor de locatie Industrieweg 5 aan deze reserve te doteren. Dit hangt samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland, welke ontheffingen verleent voor toename van verharding. Als deze toename van verharding niet gecompenseerd kan worden, dient de gemeente deze waterberging elders binnen Haarlem te compenseren. De middelen van derden voor afkoop compenserende waterberging worden conform de BBV voorschriften toegevoegd aan de voorziening waterberging. Door middel van de reservering en de voorziening, kan de gemeente kleine opgaves samenvoegen en zo een robuust watersysteem behouden.
Besteding / onttrekking	-
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 1.431.000
Maximale duur/ datum opheffen	N.v.t.

4.1.10 Reserve Kunstaankopen

Tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2017 is de motie 'Haarlem goes Mural' aangenomen om 'murals' (wandschilderingen) en nieuwe kunst in de openbare ruimte mogelijk te maken. Op basis daarvan is als beleid geformuleerd dat binnen de planvorming voor projecten in de openbare ruimte een afweging voor een kunsttoepassing wordt gemaakt. Twee keer per jaar wordt gezien bij welke projecten in de openbare ruimte er mogelijkheden zijn voor het realiseren van kunst zoals murals. De middelen vanuit de projecten kunnen niet altijd per direct worden ingezet voor kunst. Soms gebeurt dat bijvoorbeeld een jaar later of worden de middelen vanuit meerdere projecten bij elkaar gelegd voor een kunstopdracht. Met deze reserve wordt bereikt dat de middelen voor kunst apart worden gezet en kunnen worden besteed op een moment waarop de kunstopdracht kan worden uitgevoerd.

Naam van de reserve	Reserve Kunstaankopen
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2017 is de motie 'Haarlem goes Mural' aangenomen. Daarbij is als beleid geformuleerd dat binnen de planvorming voor projecten in de openbare ruimte een afweging voor een kunsttoepassing wordt gemaakt. Het gaat daarbij om murals (wandschilderingen) en nieuwe kunst. Twee keer per jaar wordt gezien bij welke projecten in de openbare ruimte er hiervoor mogelijkheden zijn. Met deze reserve wordt bereikt dat de middelen voor kunst apart worden gezet en kunnen worden besteed op een moment waarop de kunstopdracht kan worden uitgevoerd.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Economie, cultuur, duurzaamheid en wonen
Voeding / dotatie	Zoals beschreven in de nota Uitbreiding stadscollectie kunst in de openbare ruimte (2018/645811) wordt twee keer per jaar gezien bij welke projecten in de openbare

	ruimte er mogelijkheden zijn voor het realiseren van kunst zoals murals. De financiële toevoer aan de reserve is wel afhankelijk van de projecten in de openbare ruimte en de beschikbare financiële ruimte die er wordt gemaakt (als een vorm van een percentageregeling).
Besteding / onttrekking	Nader te bepalen
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	Nihil
Maximale duur/ datum opheffen	N.v.t.
Bijzonderheden	-

4.1.11 Reserve Energiebesparing

De raad heeft het college bij de Kadernota 2019 de opdracht gegeven om de mogelijkheden voor het opzetten van een 'revoluerend fonds energiebesparing' (RFE) uit te werken. Met deze reserve wordt beoogd de budgettaire vrijval als gevolg van bespaarde kosten vanwege duurzaamheidsmaatregelen opnieuw in te zetten voor financieel renderende duurzaamheidsmaatregelen. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen zo worden versneld richting de duurzaamheidsdoelstellingen. In de begroting 2020 is besloten om de constructie van een revoluerend fonds energiebesparing voor het eerst toe te passen op het ledverlichting project (BBV 2019/93821) en de reële energiebesparing inzichtelijk te maken.

Het revoluerend fonds energiebesparing is vormgegeven als een reserve zodat de middelen over de jaarschijven heen beschikbaar blijven. Vanuit de reserve (korte termijn reserve genoemd: reserve energiebesparing) wil de gemeente de kapitaallasten voor renderende duurzaamheidsinvesteringen dekken. In de praktijk blijkt namelijk dat over de looptijd renderende investeringen uitblijven omdat er in de eerste jaren extra dekking noodzakelijk is. Onttrekkingen vanuit de reserve energiebesparing kunnen zorgen voor deze dekking. In de daaropvolgende jaren zorgen de voordelen op onderhouds- en/of energielasten voor toevoegingen aan de reserve. De reserve wordt gevoed door projecten/maatregelen met budgettaire vrijval als gevolg van een verwachte lagere energierekening.

Naam van de reserve	Energiebesparing
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	Vanuit de reserve wil de gemeente de afschrijvingslasten of exploitatielasten voor (renderende) duurzaamheidsinvesteringen dekken. In de praktijk blijkt namelijk dat renderende investeringen uit blijven. Het RFE kan hier mogelijk faciliterend optreden om de verduurzamingsopgave te versnellen.
Functie	Bestedingsfunctie en financieringsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	De voeding bestaat uit gemeentelijke middelen. In de Kadernota 2019 is besloten om het principe van het RFE voor het eerst toe te passen op het ledverlichting project. Dit leidt tot een dotatie van € 182.000, jaarlijks. De reserve wordt gevoed door projecten/maatregelen met budgettaire vrijval als gevolg van verwachte lagere energierekening. Voor dotaties is een afzonderlijk raadsbesluit benodigd. Door middel van de reservering, kan de gemeente duurzaamheidsmaatregelen versnellen.
Besteding / onttrekking	Toekomstige onttrekkingen dienen gelijk te zijn aan de afschrijvingslast of exploitatielast behorend bij (duurzaamheids-)investering waarvoor energiebesparing wordt gerealiseerd.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	€ 0

Omvang 31-12-2020	€ 182.000
Maximale duur/ datum opheffen	Nader te bepalen
Bijzonderheden	-

4.1.12 Reserve Risico coronacrisis

Deze reserve is bij de Bestuursrapportage 2020 ingesteld om het risico van eventuele nadelige nacalculatie in 2021 van ontvangen rijksbijdragen inzake corona voor de begroting te kunnen opvangen. Feit blijft dat de effecten van de coronacrisis op de gemeentebegroting lastig zijn in te schatten. Daarom zijn de ontvangen rijksmiddelen gedeeltelijk aan deze reserve gedoteerd. De reserve kan vervallen als de nacalculatie van rijksbijdragen heeft plaatsgevonden.

Naam van de reserve	Risico coronacrisis
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	Het risico van eventuele nadelige nacalculatie in 2021 van ontvangen rijksbijdragen inzake corona voor de begroting opvangen.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	Ontvangen middelen van het Rijk voor coronasteun.
Besteding / onttrekking	-
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31 -12-2020	€ 3.000.000
Maximale duur/ datum opheffen	Na afwikkelen nacalculatie rijksbijdragen kan de reserve worden opgeheven
Bijzonderheden	

4.1.13 Reserve Groei van de stad

Bij de Kadernota 2017 is de reserve groei van de stad ingesteld. De reserve wordt gebruikt voor de reservering van middelen voor noodzakelijke uitbreiding van het voorzieningenniveau als gevolg van toename van de Haarlemse bevolking. In 2021 is het herijkte afwegingskader voor de reserve groei vastgesteld (2021/532230).

Naam van de reserve	Groei van de stad
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	De reserve groei is bedoeld voor: a) de structurele kapitaallasten voor noodzakelijke uitbreiding van het voorzieningenniveau als gevolg van groei van de Haarlemse bevolking b) de structurele beheerlasten van het nieuwe en vernieuwde (herinrichting) areaal. c) incidentele bestedingsvoorstellen voldoen aan de volgende voorwaarden: - deze dragen actief bij aan het realiseren van voorzieningen t.b.v. groei en/of het verkrijgen van cofinanciering voor investeringen groei - deze zijn incidenteel en betreffen dus geen structurele verplichtingen zoals vaste formatie.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Programma en Gebiedsmanagement

Voeding / dotatie	De Voeding / dotatie bestaat uit extra middelen voor zover deze via de algemene uitkering uit het gemeentefonds worden ontvangen als gevolg van groei van de Haarlemse bevolking. De raad wordt hier periodiek over geïnformeerd en besluit hierover afzonderlijk via P&C producten.
Besteding / onttrekking	Geplande onttrekkingen t/m 2026 hebben betrekking op: - erfgoeddeal (2022 € 315.000) - belangenbehartiging, lobby en subsidieverwerving (2022 en 2023 € 280.000) - kapitaallasten voor investeringen groei (2025 €150.000 en 2026 €600.000)
Maximale omvang	Maximaal € 50 á 100 miljoen.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 1.251.000
Maximale duur/ datum opheffen	2040
	Monitoring vindt plaats via de P&C cyclus en binnen het programma groei van de stad.
Bijzonderheden	stad.

4.1.14 Reserve Ongedeelde stad

Bij de Kadernota 2018 is de reserve Ongedeelde stad ingesteld. De reserve wordt ingezet voor het reserveren van middelen voor het realiseren van betaalbare woningbouw en voor voorzieningen en leefbaarheid met als doel een ongedeelde stad. Bij gebiedsontwikkeling waar relatief veel betaalbare woningbouw wordt gerealiseerd is het niet altijd mogelijk alle noodzakelijke kosten voor voorzieningen en leefbaarheid in het gebied te verhalen op de ontwikkelaars. Met de reserve kan deze zogenaamde onrendabele top van de gebiedsontwikkeling worden afgedekt.

Naam van de reserve	Reserve Ongedeelde stad
Programma	4. duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Reserveren van middelen voor het realiseren van betaalbare woningbouw en voor voorzieningen en leefbaarheid met als doel een ongedeelde stad
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Programma en gebiedsmanagement
Voeding / dotatie	De Voeding / dotatie bestaat uit het overhevelen van middelen uit de reserve Grondexploitaties. Bij het instellen van deze reserve is besloten om € 5 miljoen vanuit de reserve grondexploitaties te doteren aan deze reserve. In het vervolg zal jaarlijks door de raad vastgesteld worden wat de omvang van het surplus op de reserve grondexploitaties betreft. Zodat de raad dit surplus kan toevoegen aan deze reserve. Inmiddels is € 10 miljoen toegevoegd aan de reserve.
Besteding / onttrekking	€ 8,2 miljoen is bestemd voor de cofinanciering impulsregeling Zuidwest
Maximale omvang	Vooralsnog € 10 miljoen.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 9.821.000
Maximale duur/ datum opheffen	2025, met mogelijkheid om te verlengen.
Bijzonderheden	De besteding wordt in de P&C cyclus gemonitord.

4.1.15 Reserve Bovenwijkse netwerkvoorzieningen

Deze reserve is in 2021 ingesteld (2021/86978) voor het (deels) financieren van bovenwijkse netwerkvoorzieningen. De financiële bijdragen die door de marktpartijen op basis van de nota bovenwijkse netwerkvoorzieningen 2021 en gemeentelijke grondexploitaties worden, voor zover deze nog niet zijn besteed, toegevoegd aan deze reserve. De reserve mag uitsluitend worden ingezet voor de netwerkvoorzieningen op de bij de nota bovenwijkse netwerkvoorzieningen behorende lijst. De reserve vormt een (klein) deel van de totale kosten die gemoeid zijn met de benodigde netwerkvoorzieningen. De gemeente moet zelf voldoende middelen reserveren om de kosten, die nodig zijn voor het resterende deel, te dekken. De aanleg hiervan gaat hand in hand

met de ontwikkeling van de stad. Dus bij een lager ontwikkeltempo is het tempo van aanleggen van de netwerkvoorzieningen ook lager.

De achterliggende gedachte voor het doteren vanuit gemeentelijke grondexploitaties is dat bij ontwikkelingen door deze (projectontwikkelaars) deze mee kunnen laten betalen aan de kosten voor de ontwikkeling in de openbare ruimte. Maar de ontwikkelaars betalen eerst en de ontwikkeling komt vaak later. Daarom deze reserve. Daar mag alleen aan worden onttrokken als het inderdaad een medebekostiging betreft van een in de bovenwijkse voorzieningen genoemde voorziening.

Naam van de reserve	Reserve Bovenwijkse netwerkvoorzieningen
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Het (deels) financieren van bovenwijkse netwerkvoorzieningen
Functie	Bestedingsfunctie en financieringsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Bedrijven (vanaf 1-1-2022 Afdelingshoofd Programma en gebiedsmanagement)
Voeding / dotatie	Bijdragen marktpartijen op basis van de nota bovenwijkse netwerkvoorzieningen 2021 en gemeentelijke grondexploitaties worden, voor zover deze nog niet zijn besteed, toegevoegd aan deze reserve
Besteding / onttrekking	De reserve wordt uitsluitend besteed aan voorzieningen die staan op de lijst behorende bij de nota bovenwijkse netwerkvoorzieningen 2021.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 0
Maximale duur/ datum opheffen	n.v.t.
Bijzonderheden	De besteding wordt in de P&C cyclus gemonitord. Onttrekken kan als het inderdaad een medebekostiging betreft van een in de bovenwijkse voorzieningen genoemde voorziening.

4.2 Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie

4.2.1 Reserve Budgetoverheveling

Het via de exploitatie rechtstreeks aan reserves toevoegen of onttrekken van middelen is conform het BBV niet toegestaan. Dat zou immers de transparantie voor de raad niet ten goede komen. In het BBV is daarom voorgeschreven dat bij de rekening eerst een overzicht wordt gegeven van de baten en de lasten waarna het resultaat voor bestemming wordt bepaald, daarna wordt het resultaat bestemd bijvoorbeeld door middelen over te hevelen naar een volgende jaarschijf.

De reserve Budgetoverheveling is de reserve waarmee middelen daadwerkelijk kunnen worden overgeheveld naar een volgend jaar. In één oogopslag is duidelijk wat het restantsaldo is dat kan vervallen.

Naam van de reserve	Budgetoverheveling
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	Door middel van deze reserve worden budgetten doorgeschoven naar volgend begrotingsjaar
Functie	Egalisatiefunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	Niet bestede gelden worden via raadsbesluit bij Bestuursrapportage overgeheveld
Besteding / onttrekking	Bedragen die in jaar t-1 worden gedoteerd worden in jaar t (of t+ n) onttrokken en toegevoegd aan het exploitatiebudget waar zij betrekking op hebben.
Maximale omvang	N.v.t.

Minimale omvang	€ 0
Omvang 31-12-2020	€ 4.669.000
Maximale duur/ datum opheffen	
Bijzonderheden	-

4.2.2 Reserve Duurzame sportvoorzieningen

De reserve Duurzame sportvoorzieningen is een egalisatiereserve die samenhangt met de subsidie van sportgoederen met een levensduur van meer dan 10 jaar. Op basis van deze verordening kan het college van B&W subsidie verstrekken aan organisaties ten behoeve van de aanschaf/subsidiering van sportartikelen met een afschrijftermijn van meer dan 10 jaar. Er is voor een reservevorm (egalisatie reserve) gekozen omdat de kosten door de jaren heen fluctueren. Per raadsvoorstel 2021/95416 is voorgesteld om de middelen die niet nodig blijken voor de nieuwbouw van de Duinwijckhal (€ 378.000) te onttrekken aan deze reserve om de inventaris van de binnensport op orde te brengen.

Naam van de reserve	Duurzame sportvoorzieningen
Programma	1. Maatschappelijke participatie
Doel van de reserve	De reserve Duurzame sportvoorzieningen is een egalisatiereserve die samenhangt met de “subsidie sportgoederen met een levensduur van meer dan 10 jaar” (2021/0254802). Op basis van deze verordening kan het college van B&W subsidie verstrekken aan organisaties ten behoeve van de aanschaf/subsidiering van sportartikelen met een afschrijftermijn van meer dan 10 jaar. Er is voor een reservevorm (egalisatie reserve) gekozen omdat de kosten door de jaren heen fluctueren. Per raadsvoorstel 2021/95416 is voorgesteld om de middelen die niet nodig blijken voor de nieuwbouw van de Duinwijckhal (€ 378.000) te onttrekken aan deze reserve om de inventaris van de binnensport op orde te brengen.
Functie	Egalisatiefunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Jeugd, Onderwijs en Sport
Voeding	Begroting is jaarlijks € 50.000
Bestedingsraming	Zie kopje doel. Diverse sportverenigingen
Maximale omvang	€ 500.000 verhoogd met de middelen voor de Duinwijckhal € 380.000.
Minimale omvang	€ 100.000
Omvang 31-12-2020	€ 538.000
Maximale duur/ datum opheffen	Onbeperkt
Bijzonderheden	Bijdrage aan verenigingen o.g.v. verordening, vastgesteld door het college op 8 juni 2021

4.2.3 Reserve Baggeren

De reserve Baggeren dient om de kosten te dragen die worden gemaakt om de gemeentelijke wateren op diepte te houden.

In 2022 wordt het verbreed Gemeente Rioleringsplan (vGRP) herijkt aan de raad voorgelegd. Dat kan ertoe leiden dat de benodigde omvang van de reserve wordt bijgesteld.

Naam van de reserve	Baggeren
Programma	5. Beheer en Onderhoud

Doel van de reserve	De Reserve baggeren is bedoeld om de gemeentelijke wateren op diepte te brengen voordat het in beheer kan worden overgedragen aan Rijnland, die het vervolgens op diepte houdt. Voor de gemeente geldt daarnaast de ontvangstplicht van verspreidbare bagger
Budgethouder	Afdelingshoofd Beheer en onderhoud openbare ruimte
Voeding / dotatie	Conform raadsbesluit 2008/162737 (overdracht onderhoud oppervlaktewater aan Rijnland) jaarlijks € 219.000 vanuit het begrotingsproduct Riolering. Omdat Haarlem de ontvangstplicht van verspreidbare bagger heeft, wordt er jaarlijks € 219.000 gespaard om in de toekomst voldoende budget te hebben om de bagger op te kunnen ruimen. Dit bedrag is op basis van de huidige inzichten voldoende om de lasten over de jaren heen te egaliseren.
Besteding / onttrekking	In 2008 zijn afspraken gemaakt met Waterschap Rijnland (2008/162737). Besteding / onttrekking betreft de werkelijke door Waterschap Rijnland in rekening gebrachte kosten voor het baggeren. Hoe vaak en wanneer gebaggerd moet worden, is afhankelijk van veel externe factoren.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 1.815.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	N.v.t.

4.2.4 Reserve Steunmaatregelen corona

Bij de Decemberrapportage 2020 is de reserve steunmaatregelen corona ingesteld. Deze reserve heeft zowel een bestedings- (zie a.) als een egalisatiefunctie (zie b.)

Naam van de reserve	Reserve steunmaatregelen corona
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is tweeledig: a. Het noodfonds is bedoeld voor acute en tijdelijke ondersteuning door de gemeente van een aantal specifiek benoemde door corona getroffen sectoren/doelgroepen die voor de cohesie en het sociaal maatschappelijke en culturele netwerk in de stad cruciaal zijn en waarvan de continuïteit zonder steun in gevaar is. Het coronafonds kan ook ingezet worden voor steun aan verbonden partijen en (belasting)maatregelen voor ondernemers. Besteding vindt plaats in lijn met de besteding zoals die in 2020 heeft plaatsgevonden en waarover in de Decemberrapportage 2020 is gerapporteerd. Precies afperken van het doel is niet mogelijk vanwege de onzekerheid die samenhangt met deze epidemie. b. In de Decemberrapportage 2020 worden de baten en lasten van de TOZO-regelingen bijgeraamd. TOZO 2 is met 1 maand verlengd. TOZO 3 is toegevoegd aan de ondersteuningsmaatregelen. De niet-bestede middelen worden aan deze reserve gedoteerd. In 2020 is ook de totale vergoeding voor de uitvoeringskosten van het Rijk ontvangen. De uitvoeringskosten zullen zeker nog een aantal jaar doorlopen (verstrekkingen in 2021 maar ook controles, debiteurenbeheer). Voor de komende jaren zullen deze kosten gedekt worden door onttrekkingen aan deze reserve. Niet duidelijk op dit moment is hoeveel uitvoeringskosten nog gemaakt moeten worden in verlengde van TOZO 1,2 en 3. Door deze toevoeging heeft deze reserve niet alleen een bestedingskarakter meer ook een egalisatiekarakter.
Functie	Egalisatiefunctie
Budgethouder	Directie

Voeding / dotatie	Reserve is gevormd door dotatie bij de Decemberrapportage 2020.
Besteding / onttrekking	Juist in verband met de onvoorspelbaarheid van het verloop van de corona-pandemie en doordat bestedingen mede afhankelijk zijn van steunmaatregelen van andere overheden zijn bestedingen vooraf slecht in te schatten. In de rapportagedocumenten (Voortgangs- Bestuurs- en Decemberrapportage wordt een update gegeven inclusief een actuele Besteding / onttrekking.
Omvang 31-12-2020	€ 3.588.000
Maximale duur/ datum opheffen	Onbepaalde tijd, het noodfonds is nodig zolang de pandemie duurt.
Bijzonderheden	Rapportage vindt periodiek bij de reguliere P&C rapportagedocumenten plaats. Bij politiek gevoelige afwijkingen wordt de raad proactief geïnformeerd.

4.3 Bestemmingsreserves met een bufferfunctie

4.3.1 Reserve Vastgoed

Voor alle panden in Haarlem is een Meerjarenonderhoudsplan gemaakt dat de basis vormt voor het onderhoud van het gemeentelijk bezit en volgens dit plan wordt het onderhoud uitgevoerd. Bij de Bestuursrapportage 2021 is, op basis van nieuwe BBV-regelgeving, de voorziening achterstallig onderhoud vastgoed ingesteld vanuit de reserve vastgoed.

Naam van de reserve	Vastgoed
Programma	5. Beheer en onderhoud
Doel van de reserve	1. Het dekken van afwaarderingen als gevolg van het verlagen van boekwaarden van panden naar de marktwaarde. 2. Het dekken van verkoopkosten benodigd voor verkoop van vastgoed. 3. Het dekken van werkelijke tekorten op de exploitatie van onderhoud aan gemeentelijk vastgoed. 4. Het dekken van de kosten voor het toegankelijk maken van het gemeentelijke vastgoed.
Budgethouder	Afdelingshoofd Vastgoed
Functie	Egalisatiefunctie en bestedingsfunctie voor afwaarderen, toegankelijk maken en onderhouden van gemeentelijk vastgoed
Voeding / dotatie	De verkoopopbrengst boven boekwaarde van panden en van gronden. De opbrengst van gronden vloeit alleen toe aan de reserve Vastgoed indien de verkoop niet verbonden is aan een grondexploitatie of conform een raadsbesluit benodigd is voor toekomstige ontwikkelingen.
Besteding / onttrekking	Er is sprake van een principebesluit ten aanzien van de onttrekking van algemene verkoopkosten. Het gaat om verkoopkosten geboekt op kostenplaatsen 684003, 684004 en 684006. De kostenplaatsen waarop ook de verkopen worden geboekt. Het betreffen de hoofdrekeningen 43449 Verkoopkosten en 46223 doorbelasting exploitatieprojecten. De raad kan via bestuursrapportages geïnformeerd worden, maar bij jaarrekening worden de werkelijke totale kosten onttrokken. Dit betreft de kosten waarvan specifiek door de raad besloten is dat deze uit de Reserve betaald mogen worden. Ook is er sprake van een principebesluit ten aanzien van de werkelijke tekorten op de exploitatie van onderhoud (kostenplaats 684200). Wanneer er aan het einde van het jaar een tekort (t.o.v. begroting) is wordt dit onttrokken aan de reserve.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 7.134.000

Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	-

4.3.2 Reserve Kapitaallasten activa met een maatschappelijk nut

Het is op basis van het BBV verplicht om investeringen met een maatschappelijk nut (wegen, parken, etc.) te activeren. Voor deze investeringen moet afschrijving plaatsvinden over de (economische) gebruiksduur. Bij de invoering van deze verplichting ontstond extra begrotingsruimte omdat jaarbudgetten worden geactiveerd (ging om circa € 11 miljoen aan investeringen) waardoor lasten naar de toekomst verschuiven. Om te voorkomen dat het financieel beeld wordt vertroebeld, is in 2016 de reserve kapitaallasten activa met een maatschappelijk nut ingesteld. Deze reserve wordt gevoed met de uitname van de uitgaven in de exploitatie van de investeringen met maatschappelijk nut en wordt gebruikt ter dekking van afschrijvingslasten als gevolg van het activeren.

Het bedrag dat in de reserve wordt gestort is gelijk aan de werkelijke extra investeringen van maatschappelijk nut in een boekjaar waarvoor reeds budget in de exploitatie beschikbaar was. Onttrekking aan de reserve is aan de orde als activa in gebruik zijn genomen. De onttrekking is gelijk aan de afschrijvingslasten van de eerder toegevoegde activa.

Exploitatiebudgetten die eerder door de raad beschikbaar zijn gesteld voor projecten met maatschappelijk nut zijn omgezet in investeringskredieten als deze in totaal de € 100.000 overtreffen.

De omvang van de reserve moet gelijk zijn aan de boekwaarde van de investeringen.

Naam van de reserve	Kapitaallasten maatschappelijk nut
Programma	5. Beheer en Onderhoud
Doel van de reserve	Dekken van rente- en afschrijvingslasten van investeringen met maatschappelijk nut
Functie	Egalisatiefunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	Voeding / dotatie van de reserve vindt plaats uit de exploitatie (middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld) of via bijdragen van derden. Het bedrag dat in de reserve wordt gestort is gelijk aan de werkelijke extra investeringen van maatschappelijk nut in een boekjaar waarvoor reeds budget in de exploitatie beschikbaar was.
Besteding / onttrekking	De jaarlijkse kapitaallasten voortvloeiend uit geactiveerde bedragen (nog aan te wijzen activa). Onttrekking aan de reserve is aan de orde als activa in gebruik zijn genomen. De onttrekking is gelijk aan de afschrijvingslasten van de eerder toegevoegde activa.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 24.458.000
Maximale duur/ datum opheffen	Onbeperkt
Bijzonderheden	Exploitatiebudgetten die eerder door de raad beschikbaar zijn gesteld voor projecten met maatschappelijk nut worden omgezet in investeringskredieten als deze in totaal de € 100.000 overtreffen.

4.3.3 Reserves voor Regiotaken

Voor een aantal taken ontvangt de gemeente middelen vanuit het Rijk voor het uitvoeren van een specifieke taak waarbij Haarlem een centrumfunctie heeft of werkzaamheden voor de regio uitvoert. De middelen moeten dan ook voor dat doel worden besteed. In vakjargon: het zijn

beklemden reserves. Als er bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat er middelen over zijn, worden deze via resultaatbestemming overgeheveld naar een volgend jaar en gelabeld voor de specifieke taak. Als dat niet zou gebeuren, verdwijnt het saldo in het jaarrekeningresultaat van de gemeente en dat is bij gelden die voor de regio zijn niet de bedoeling. Door het instellen van een reserve wordt hieraan tegemoet gekomen. Er wordt niet geschoven tussen de deelreserves.

Voor een reserve met een regionale functie gelden grotendeels dezelfde spelregels als bij de “eigen” reserves met een paar aanpassingen.

- De reserve voor de regiotaak blijft alleen bestaan als het nut en de noodzaak onomstotelijk vast staan. Als dat niet zo is volgt opheffing en wordt het saldo teruggestort naar de participanten behalve als een verstrekker van middelen (bijvoorbeeld een ander bestuursorgaan of een subsidiegever) vooraf heeft bepaald dat de middelen terug moeten naar de verstrekker. Periodiek wordt dit gezien;
- Bij het instellen van de regioreserve wordt vastgelegd voor wiens rekening risico's komen en welke afspraken gelden voor sturing, beheersing en verantwoording aan de betrokken gemeenten. Die moeten zo zijn vormgegeven dat er transparantie is voor de andere betrokken gemeenten;
- Van elke regioreserve ligt vast wat het doel van de reserve is, wat de geraamde besteding is, binnen welk kader besteding plaatsvindt en hoe de reserve wordt gevoed. Bestedingen moeten passen binnen de spelregels die de geldgever hiervoor stelt. Dat kunnen spelregels zijn hoe de specifieke taak moet worden uitgevoerd maar ook spelregels over verantwoording van de uitgaven. De verantwoording moet ook passen binnen hetgeen Haarlem gebruikelijk is;
- Het gehele saldo van de regioreserve kan, conform nader te bepalen afspraken van de regionale stuurgroep, voor specifieke bestedingen worden ingezet. Hiervoor is geen afzonderlijk raadsbesluit van de gemeenteraad van Haarlem nodig. Door deze spelregel toe te voegen wordt de onderstreept dat de besteding van de middelen een regionale zaak is.

Er zijn de volgende reserves met een regiofunctie:

Reserve RIEC Noord-Holland

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) is een samenwerkingsverband van o.a. de politie, justitie, de Belastingdienst, de provincie en gemeenten in Noord-Holland (waaronder de gemeente Haarlem) om de bestuurlijke en geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit vorm te geven. De gemeente Haarlem onderhoudt de subsidierelatie met het Ministerie van Veiligheid en Justitie namens het RIEC Noord-Holland. Daarnaast is Haarlem de beheersorganisatie van het RIEC. Zowel de jaarlijkse verantwoording als de periodieke rapportages gaan via de stuurgroep richting het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het RIEC wordt aangestuurd door de stuurgroep Oermijning waar de burgemeester van Haarlem, tevens Regioburgemeester Politie, voorzitter van is.

Bij de jaarrekening 2015 is besloten deze deelreserve in te stellen, zodat de middelen beschikbaar blijven voor de regio. Uitgaven moeten in lijn liggen met de doelstellingen van het RIEC. Dat krijgt in de praktijk gestalte door het resultaat op de kostenplaats RIEC te doteren (bij positief resultaat) of onttrekken (bij negatief resultaat).

Naam van de reserve	Regionaal IEC NH
----------------------------	-------------------------

Programma	6. Burger bestuur en veiligheid
Doel van de reserve	Deze reserve heeft een tweetal functies: 1. Bestedingsfunctie: middelen die aan het RIEC ter beschikking zijn gesteld moeten beschikbaar blijven voor het RIEC. Eventuele budgetoverschotten vallen derhalve niet vrij in de jaarrekening van de gemeente Haarlem maar blijven beschikbaar voor het RIEC. Bij de jaarrekening zullen tekorten worden onttrokken of overschotten worden gedoteerd aan de reserve. Uitgaven moeten in lijn liggen met de doelstellingen van het RIEC. 2. Bufferfunctie: het afdekken van WW risico's voor tijdelijk personeel van het RIEC. Idem risico terugbetalen subsidie.
Functie	Bestedings- en bufferfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Veiligheid & Handhaving
Voeding / dotatie	Het resultaat op de kostenplaats RIEC wordt gedoteerd (positief) of onttrokken (bij negatief resultaat).
Besteding / onttrekking	Centrumgemeente Haarlem ontvangt een subsidie voor het Regionaal Informatie en Expertise Centrum. Aan het einde van het jaar wordt er gedoteerd of onttrokken teneinde de exploitatie "glad" te laten lopen. Bij deze nota wordt voorgesteld om een principebesluit te nemen rondom de onttrekking of toevoeging bij de jaarrekening ten laste of ten behoeve van deze reserve zodat hiervoor geen afzonderlijke raadsbesluiten meer nodig zijn. Op basis van dit principebesluit wordt aan het einde van het jaar het tekort (t.o.v. begroting) onttrokken of het overschot (t.o.v. begroting) gedoteerd aan de reserve van de kostenplaatsen 611005 RIEC, 611006 RIEC flex. Uitvoeringskracht en 611007 RIEC versterkingsgelden.
Maximale omvang	n.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 449.000
Maximale duur/ datum opheffen	Zolang het RIEC blijft functioneren, is de reserve noodzakelijk.
Bijzonderheden	-

4.3.4 Reserve Opvang, Wonen en Herstel

Deze reserve dient om Niet bestede middelen voor de centrumgemeente taken Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen te reserveren en beschikbaar houden voor deze taken. Na aftrek van kosten voor ambtelijke inzet worden niet bestede regiogelden, bepaald als begroting versus realisatie, voor Opvangvoorzieningen MO, Regio Aanpak Huiselijk Geweld/Vrouwenopvang en Beschermd Wonen gedoteerd en tekorten worden aan deze reserve onttrokken.

Naam van de reserve	Reserve Opvang, Wonen en Herstel
Programma	2. Ondersteuning en Zorg
Doel van de reserve	Niet bestede middelen voor centrumgemeente taken Maatschappelijke Opvang (DU MO), Vrouwenopvang (DU VO) en Beschermd Wonen (IU BW) reserveren en beschikbaar houden voor deze taken.
Functie	Bestedingsfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd Maatschappelijke Ondersteuning
Voeding / dotatie	Na aftrek van kosten voor ambtelijke inzet worden niet bestede regiogelden, bepaald als begroting versus realisatie, voor Opvangvoorzieningen MO, Regio Aanpak Huiselijk Geweld/Vrouwenopvang en Beschermd Wonen gedoteerd en tekorten worden aan deze reserve onttrokken. Op basis van het genomen principebesluit worden overschotten of tekorten bij de jaarrekening verrekend met de reserve, hiervoor is geen apart besluit nodig.

Besteding / onttrekking	Het gehele saldo van de reserve kan, conform nog nader te bepalen afspraken, voor specifieke bestedingen worden ingezet.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	€ 13.279.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	N.v.t.
Bijzonderheden	De kostenplaatsen die afrekenen met de regionale reserve Opvang, Wonen en Herstel zijn als volgt: - 668501 - Opvangvoorzieningen MO - 668503 - Huisvesting Kwetsbare Doelgroepen - 669001 - Regio Aanpak Huiselijk Geweld (Vrouwenopvang) - 669003 - SB Beschermd Wonen Kanteling - 669002 - Beschermd Wonen - 669004 - Beschermd Wonen EB - 669007 - Uren Beschermd Wonen - 669008 - Beschermd Wonen PGB De kosten voor ambtelijke inzet worden op deze kostenplaatsen doorbelast. In de afrekening met de reserve moeten ook de overheadkosten ten laste worden gebracht van deze budgetten (conform mee-adem principe gehanteerd door de gemeente Haarlem). Afhankelijk of dit op productniveau doorbelast kan worden (eg. dit mag niet in strijd zijn met de BBV-regels), wordt dit naar de kostenplaats doorbelast of separaat toegevoegd in de bepaling van de reservestand.

4.3.5 Reserve Grondexploitaties

In de nota reserves en voorzieningen 2016-2021 was deze reserve opgenomen onder de algemene reserves. In 2018 heeft de commissie BBV nadere duiding gegeven aan de wijze waarop risicoreserves, zoals de reserve Grondexploitaties, dienen te worden verantwoord. Hierdoor dient deze reserve te worden verantwoord als bestemmingsreserves.

Vanwege de omvangrijke kasstromen en risico's die met grondexploitaties zijn gemoeid, heeft de gemeente Haarlem een speciale reserve voor de grondexploitaties. Deze risico's zijn bijvoorbeeld: het niet doorgaan van grondverkoop of het moeten afwaarderen van grondprijzen. De risico's worden afgedekt door de reserve grondexploitaties en de voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties die samen het weerstandsvermogen vormen. Daarnaast wordt ook de fiscale last van de grondexploitatie ten laste van de reserve wordt gebracht.

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening het surplus van de reserve grondexploitatie bepaald. Daarbij worden de berekende marktrisico's, belastingrisico's (VPB-claim) en projectspecifieke risico's afgetrokken van de stand van de reserve per 1-1. Indien er een surplus aanwezig is dan kan dit gebruikt worden voor het mogelijk maken van nieuwe gebiedsontwikkelingen. Zo is uit het surplus € 10 miljoen gedoteerd aan de reserve Ongedeelde Stad om daarmee de gewenste ontwikkeling van de zone Zuidwest mogelijk te maken. Bij een tekort (dat wil zeggen wanneer de stand van de reserve onvoldoende is om het berekende risicoprofiel op te vangen) is het niet mogelijk om vanuit de reserve geld beschikbaar te stellen voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Als het risicoprofiel en de resultaten van de lopende gebiedsontwikkeling verbeteren en er weer een surplus ontstaat dan kunnen wel weer nieuwe ontwikkelingen worden opgestart.

Haarlem heeft thans 17 actuele grondexploitaties. Jaarlijks wordt een totaaloverzicht van alle grondexploitaties (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties oftewel MPG) ter informatie en besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Het MPG wordt bij de Kadernota vastgesteld. Bij de begroting wordt de jaarsnede t+1 van de grondexploitaties vastgesteld.

Naam van de reserve	Grondexploitaties
Programma	4. Duurzame stedelijke vernieuwing
Doel van de reserve	Dekken van risico's die uit de grondexploitatie voortvloeien.
Functie	Bufferfunctie
Budgethouder	Afdelingshoofd afdeling Programma en Gebiedsmanagement
Voeding / dotatie	Jaarlijks worden tussentijdse winstnemingen op de grondexploitaties bepaald op basis van de gestelde voorwaarden uit het BBV. De winstnemingen komen ten bate van de reserve grondexploitatie.
	Nadelige resultaten worden onttrokken aan de reserve. De verwachting is dat de reserve de aankomende jaren stijgt. In 2025 groeit de reserve substantieel (naar bijna € 23 miljoen). Daarnaast wordt de reserve grondexploitaties ook gebruikt als dekkingsbron voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals het Verre Oosten, Beatrixplein en dergelijke. Hiervoor worden wel separaat raadsbesluiten voorgelegd.
	De reserve Grondexploitatie vormt samen met de getroffen voorziening het beschikbare weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen is nodig om de risico's (marktrisico's en projectrisico's) die gemoeid gaan met de grondexploitaties op te vangen. De risico's die zich voordoen in de grondexploitaties worden uitgedrukt in het benodigde weerstandsvermogen. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt geconfronteerd met de benodigde weerstandscapaciteit. Is deze kleiner, dan is er een aanvulling nodig. Als deze groter is, dan ontstaat er een surplus. Dit surplus kan worden ingezet voor het afdekken van risico's voor nieuw op te starten plannen, voorfinanciering van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en/of investeringen of andere bijdragen in de ruimtelijke kwaliteit.
Besteding / onttrekking	
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31 -12-2020	€ 18.742.000
Maximale duur/ datum opheffen	n.v.t.
Bijzonderheden	-

4.4 Bestemmingsreserves met een financieringsfunctie

4.4.1 Reserve schuldbeheersing

Met aanpassing van de boekhoudregels uit het BBV in 2017 is het niet meer mogelijk aan schuldreductie te doen via versneld afschrijven. Om die reden is de reserve schuldbeheersing gecreëerd. Batige saldi worden gestort in deze reserve. Door het aanhouden daarvan hoeft er minder vreemd vermogen (geleend) aangetrokken te worden. De omvang van de reserve is net zo groot als het bedrag dat bestemd is voor schuldbeheersing.

Naam van de reserve	Schuldbeheersing
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Doel van de reserve	Het reserveren van middelen voor schuldbeheersing.
Functie	Schuldbeheersing

Budgethouder	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	In het coalitieakkoord 'Duurzaam doen 2018-2022' is besloten dat de positieve resultaten van de jaarrekening met een maximum van € 2 miljoen en jaarlijks € 500.000 uit de exploitatie worden toegevoegd aan deze reserve. Bij de Programmabegroting 2020 – 2024 (besluitpunt 7b) is besloten voor de jaren 2021 t/m 2023 de jaarlijkse dotatie van € 500.000 te schrappen.
Besteding / onttrekking	-
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	€ 0
Omvang 31 -12-2020	€ 500.000
Maximale duur/ datum opheffen	Nader te bepalen
Bijzonderheden	Monitoring vindt plaats via de P&C cyclus

5. Overzicht voorzieningen

Zowel in de begroting als in de jaarstukken is een opsomming van de voorzieningen vermeld, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen. In de jaarrekening is aangegeven waar de voorziening voor is bedoeld. De toelichting is summier. Dat heeft te maken met het feit dat er bij een voorziening geen keuzemogelijkheid is: de voorziening moet conform wettelijke spelregels worden aangehouden.

5.1 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

5.1.1 Achterstallig onderhoud Vastgoed

Vanuit de administratieve richtlijnen (BBV) voor gemeenten is een gemeente verplicht om met ingang van begrotingsjaar 2021, voor het inlopen van het achterstallig onderhoud, te werken met een voorziening. Deze voorziening is ingesteld bij de Bestuursrapportage 2021

5.1.2 Liquidatie Land in Zicht

Van de grondexploitatie Land in Zicht zijn alle grondtransacties afgerond en het project bevindt zich in de afrondingsfase. Er dienen in de afrondingsfase nog werkzaamheden in de openbare ruimte plaats te vinden. Hiervoor is een voorziening getroffen.

5.1.3 Parkstad – VvE Schalwijk

Voorziening in het kader van de ontwikkeling van het winkelcentrum Schalkwijk. Deze voorziening wordt opgeheven bij de Jaarrekening 2021.

5.1.4 Wethouderspensioen

Pensioenvoorziening voor huidige en voormalige wethouders of nabestaanden of voor tekorten op de lopende pensioenverzekeringen.

5.1.5 Wachtgeld en boventalligen

Verplichtingen voortvloeiende uit wachtgeldregelingen en kosten boventalligen voor 2013. Per 1-1-2022 zit er niks meer in deze voorziening en wordt de voorziening opgeheven.

5.1.6 Wachtgeld wethouders

Voorziening toekomstige verplichtingen wachtgeld voormalige wethouders, conform regelgeving BBV (artikel 44).

5.2 Voorzieningen niet bestede middelen van derden

5.2.1 Afkoopsommen Leerplein / RBL

Voorziening gevormd voor ontvangen afkopen van uitgetrede gemeenten, welke uit Gemeenschappelijke regeling RBL zijn gestapt. Deze gelden worden de komende jaren ingezet t.b.v. de GR.

5.2.2 Monitoring Rookmakerterrein

Monitoring op stabiliteit milieuvervuiling van dit terrein. Indien nodig wordt er aanvullend onderzoek gedaan.

5.2.3 Fietsknooppunt

Onderhoud bebording fietsroutenetwerk in de regio Zuid-Kennemerland.

5.2.4 Grafleges

De voorziening is ingesteld voor verplichtingen ten aanzien van vooruit ontvangen afkoopsommen voor onderhoud en huur van graven.

5.2.5 Waterbergingen

Compensatie waterbergingen DSK en Roemer Visserstraat in het kader van stedelijke wateropgave.

5.2.6 Tariefsegalisatie riolering

Deze voorziening moet zorgen voor een gelijkmatige lastenpatroon voor de burger.

5.2.7 GR Regionale bereikbaarheid Zuid-Kennemerland

Betreffen de opgebouwde middelen van de gemeenschappelijke regeling bereikbaarheid Zuid-Kennemerland.

5.2.8 Bijdragen derden openbare ruimte Schalkwijk Middengebied

Met de ontwikkelende partijen in Schalkwijk Middengebied zijn afspraken gemaakt over bijdragen in de aanleg van de openbare ruimte en toekomstige onderhoudskosten. De bijdragen voor de aanleg van openbare ruimte worden geboekt als bijdrage van derden in de investering. Voor de vergoeding voor toekomstige onderhoudskosten is conform de begrotingsregels deze voorziening gevormd.

5.2.9 Parkeren Schalkstad

In de POK voor de gezamenlijke parkeerexploitatie van de winkelcentrum Schalkwijk zijn gemeente en CvVE van het winkelcentrum overeengekomen een egalisatiereserve te vormen voor het jaarlijkse exploitatie resultaat. Het aandeel van de CvVE wordt afgewikkeld op deze voorziening. Deze voorziening wordt ingesteld bij de Jaarrekening 2021.

5.3 Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen

5.3.1 Parkstad – VvE Schalkwijk

De ontvangen parkeerheffingen worden gereserveerd voor vervanging van de parkeervoorziening in Schalkstad. De voorziening wordt opgeheven bij de Jaarrekening 2021 omdat de nieuwe parkeergarage in 2021 is opgeleverd en in gebruik is genomen.

De voorziening is grotendeels ingezet voor de bouw van de nieuwe garage. Het restant wordt in overeenstemming met de afgesloten POK en de geldende BBV voorschriften bij de Jaarrekening 2021 gedoteerd aan de parkeervoorziening Schalkstad (€ 225.000 aandeel CvvE, gelden derden voorziening), de parkeerreserve Schalkstad (€ 150.000 aandeel gemeente) en de reserve kapitaallasten (€ 2.500.000, verplicht te activeren en af te schrijven deel van de parkeergarage).

6. Op te heffen bestemmingsreserves

Het beleid is om zo min mogelijk reserves aan te houden. Voorgesteld wordt om de volgende bestemmingsreserves op te heffen.

- **Reserve Achterstallig Onderhoud Dolhuys.**

De reserve (eerder voorziening) dient voor het opvangen van incidentele schade aan en achterstallig onderhoud van museum het Dolhuys. In het kader van het constructief herstel van het museum Dolhuys is extra krediet aangevraagd waarbij het volledige bedrag van de reserve Achterstallig is benut. De stand is nihil. De reserve kan daardoor worden opgeheven.

- **Risicoreserve Economische Regiosamenwerking (voorheen: risicoreserve MRA)**

Bij de Programmabegroting 2021 is besloten de risicoreserve Invest-MRA in te stellen. Deze reserve is bedoeld voor het afdekken van risico's verbonden aan participatie in Invest-MRA. Dit instrument wordt nu opgeschaald naar een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM), waarin ook de regio Noord-Holland-Noord en het ministerie van EZK zullen participeren. In het raadsvoorstel dat in juli 2021 aan de raad is gezonden (2021/359737) wordt een bijgesteld voorstel gedaan. Voorstel is geen aparte reserve voor dit risico aan te houden maar de risico's af te dekken uit de Algemene Reserve. Voordeel is dan dat middelen niet vooraf worden "geblokkeerd" in een specifieke reserve. In lijn met genoemd raadsvoorstel wordt voorgesteld deze reserve op te heffen. Door het risico af te dekken door de Algemene Reserve als achtervang te gebruiken, kunnen de dotaties aan de risicoreserve Economische Regiosamenwerking worden teruggedraaid. Dat betekent een voordeel in het financieel beeld van € 150.000 in 2021 (reeds opgenomen in Bestuursrapportage 2021) en in de jaarschrijven 2022 tot en met 2025 € 300.000 (reeds opgenomen in Programmabegroting 2022-2026).

- **Reserve werkbedrijf (regionaal)**

Volgens de opgenomen beschrijving in de nota reserves en voorzieningen 2016 komt de reserve te vervallen als de subsidiering vervalt en de beschikbare middelen volledig besteed zijn aan het doel

waarvoor ze zijn toegekend. De reserve is op 31/12/2020 leeg. Bij de Jaarrekening 2021 zal worden voorgesteld om een nieuwe regionale reserve in te stellen waarin regionale gelden ten behoeve van de regionale arbeidsmarkt.

7. In te stellen bestemmingsreserves

Voorgesteld wordt om de volgende reserves in te stellen:

7.1 Reserve Kapitaallasten

Naam van de reserve	Reserve Kapitaallasten economisch nut
Programma	7. Algemene dekkingsmiddelen
Doel van de reserve	Dekken van rente- en afschrijvingslasten van investeringen, met uitzondering van investeringen met een maatschappelijk nut waarvoor reeds een aparte reserve is gevormd.
Budgethouder	Financieringsfunctie
Functie	Afdelingshoofd Concerncontrol
Voeding / dotatie	Voeding / dotatie van de reserve vindt plaats uit de exploitatie of vanuit andere reserves. Ook bijdragen van derden, die niet specifiek zijn verleend voor een concrete investering en daarom vanuit de BBV regels niet direct in mindering mogen worden gebracht op een investering, kunnen in deze reserve worden ondergebracht als dekking voor de kapitaallasten. Eerste toevoeging in 2021 betreft de eigen bijdrage van de gemeente aan de investering Parkeergarage Floridaplein (activum economisch nut) uit de voorziening Parkstad -VVE Schalwijk € 2.500.000.
Besteding / onttrekking	De jaarlijkse afschrijvingslasten voortvloeiend uit investeringen waarvan is besloten de kapitaallasten (deels) te dekken vanuit eigen middelen, reserves of bijdragen van derden die niet direct in mindering mogen worden gebracht op de investering. Per investering wordt vooraf besloten of de kapitaallasten geheel of gedeeltelijk door deze reserve worden afgedekt.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang 31-12-2020	N.v.t.
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Het moment van voeding is in principe het moment dat krediet wordt verleend voor een investering die (deels) vanuit een reserve wordt gedekt.

7.2 Reserve Parkeren Schalkstad

Naam van de reserve	Reserve Parkeren Schalkstad
Programma	5. Beheer en onderhoud
Doel van de reserve	In de POK voor de gezamenlijke parkeerexploitatie van de winkelcentrum Schalwijk zijn gemeente en CvVE van het winkelcentrum overeengekomen een egaliseringsreserve te vormen voor het jaarlijkse exploitatie resultaat. Het aandeel van de gemeente wordt afgewikkeld op deze reserve .
Budgethouder	Egalisatiefunctie
Functie	Afdelingshoofd Beheer en beleid openbare ruimte

Voeding / dotatie	Partijen zijn overeengekomen dat de gemeente minimaal € 150.000 aanhoudt als reserve en de CvvE minimaal € 100.000 als voorziening. Het gemeentelijke aandeel in de jaarlijks exploitatieresultaten wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de reserve. Als de reserve parkeren Schalkstad en de parkeervoorziening Schalkstad tezamen meer dan € 500.000 bedragen dan treden partijen in overleg om de reserve te verlagen, bijvoorbeeld door de parkeertarieven te verlagen.
Besteding / onttrekking	Geraamde toevoeging in 2021 is minimaal € 150.000
Maximale omvang	€ 300.000
Omvang 31-12-2020	-
Minimale omvang	€ 150.000
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Jaarlijkse wordt de gemeentelijke eigendomsverhouding bepaald op basis van het aantal parkeerplekken in de gezamenlijke parkeerexploitatie.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
10 november 2021

Tekst: Concerncontrol,
Fotografie: -,
Ontwerp: -,
Drukwerk: -

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl